

KIILI LEHT

KIILI VALLA AJALEHT / WWW.KIILIVALD.EE

NR 9 (2388)

“Kui nad saavad pahaseks, siis nad ei näita seda välja.”

Aet Rauk

OKTOOBER 2017

Vallavolikogu esimeheks valiti Merje Volt

Valimised võitis Kiili vallas valimisliit Kiili Külade Ühendus, volikogu aseesimeheks valiti Toomas Väljataga.

○ Tänavustel kohalikel valimistel oli Kiili vald üks neist paljudest kohtadest, kus valimisliidud kogusid selgelt rohkem hääli kui erakondade nimekirjad. Valimisliit Kiili Külade Ühendus kogus 55,7% ja Kiili Arenema – RESTART 32,5% häältest. See tähendab mandaatide jaotamisel, et Kiili Külade Ühendus sai volikogus kümme ning Kiili Arenema – RESTART kuus kohta. Ühe koha sai volikokku Reformierakond.

Valimisaktiivsus oli Kiili vallas kõrgeim Harjumaal ja üks kõrgemaid kogu vabariigis – koguni 64%. Võrdluseks – kogu Harjumaal oli valimisaktiivsus 57,5% ja üle Eesti 53,3%.

Enim hääli sai vallas Kiili Külade Ühenduse esinumber, vallavanem Aimur Liiva, kelle poolt hääletas 470 inimest. Kõigist antud häältest moodustas see u 19%.

Aimur Liiva sõnul ei oodanud ta, et tema poolt hääletab ligi viiendik inimestest. “Ei oska öelda muud, kui seda, et ilmselt oleme olnud õigel teel ja seda teed peab jätkama,” ütles ta.

Uus volikogu esimees

Eelmise nädala reedel, 27. oktoobril, kogunes uus volikogu koosseis esimest korda Vaelas. Päevakorrapunkte oli kolm, neist olulisim oli uue volikogu esimehe valimine. Ainsa kandidaadina seati üles Kiili Külade Ühenduse nimekirja teine number Merje Volt, kes kogus valimistel 210 häält, mis oli vallas Aimur Liiva järel teine tulemus. Volt valiti uueks volikogu juhiks, seda peaaegu üksmeelselt.

Uue volikogu juhi nimi on mõnevõrra üllatav, sest ta pole varem Kiili volikogu liige olnud. Seekordne volikogusse kandideerimise otsus tuli Voldil üsna kandidaatide ülesseadmise tähtsajal lõpus. “Olime minu kandideerimist Kangru Küla Seltisiga arutanud, pidasime seda vajalikuks ja nii ma oma kandidatuuri üles seadsin, seda siis Kangru eest ja Kangru pärast,” rääkis ta.

Volikogu esimeheks kandideerimise ettepanek tehti Voldile valimiskampaania ajal. “Kuna kohalikul tasandil on mul vaid kogukonna töo kogemus ja kohaliku omavalitsuse tasemel töökogemus puudub, siis võtsin pisut mõtlemissaega. Ma ei kardanud väljakutseid, aga samas selliseid otsuseid ei saa teha kii-

Fotod: Marko Tooming

Tehtud! Volikogu esimeest Merje Volti õnnitleb vallasekretär Tarko Tuisk, oma järgse ootavad vallavanem Aimur Liiva ja endine volikogu esimees Mihkel Rebane.

○ KOMMENTAAR

“IDARINDEL MUUTUSTETA”

Indrek Grusdam, valimisliit Kiili Arenema – Restart Kohtade proportsionaalne jaotus Kiili valla volikogus nende valimiste tulemusena ei niikunud. Kui ainuümmu säilitanud Külade Ühenduse lihisõnumi järgi on Kiilis kõik hästi, võiksid selle ühenduse liikmed siiski endalt küsida, miks enam kui kolmandik valijatest jätkuvalt nende vastu hääletab. Diagnoosita ju sobivat rohtu ei leia. Aga kui kasvõi mõni võõras mõte omaks võtta, tuleme ikka abiks. Valimisliidu Kiili Arenema – Restart idee hakkas idanema nende valla volikogu 7. koosseisu eelarve- ja majanduskomisjoni liikmete peas, kes tajusid minetusi vahetult. Ning leidis vastukaja nii Sotsiaaldemokraatlikus Erakonnas, Erakonnas Isamaa ja Res Publica Liit kui ka parteitute vallakodanike seas.

Meie erakonnauulene ja 28-liikmeliseks kasvanud organisatsioon on kõigi osalejate hea tahte ja koostöö viil. Viil, mis külvati nendel ja ananab saaki järgmistel valimistel. Nelja aasta pärast. Sest mitmed liidu liikmed astusid munitsipaalpoliitikasse esmakordselt ja nende tähe-tunnid seisavad alles ees. Ärge vahepeal omi kandidaate ära unustage! Küsige valijana neilt julgelt teavet või abi. Meie 6 volikogu liiget püüavad hoida kogu meeskonda võrdsest informeerituna ja töötavad vallakodanike heaks.

Täname Teid usalduse eest!

rustades,” lausub ta.

Tööd saab uuel volikogu esimehel olema palju, nagu ta ise märkis – lisaks istungite juhatamisele tuleb ette valmistada istungeid, koordineerida volikogu tööd, viia end kurssi komisjonide tööga, suhelda vallavalitsusega, volikogu liikmetega ning ettevõtjate ja kogukonna esindajatega. “Olen kindel, et kantselei abiga läheb minu siseseelamisperiood kiirelt ja sujuvalt,” ütles Volt.

Rebane taandub

Eelmise koosseisu vallavolikogu juht Mihkel Rebane, kes seekord tegi vallas kolmanda tulemuse (136 häält) peab enda taandumist esimehe kohalt loo-

mulikuks asjade käiguks. “See on minu enda soov ja valimisliidul oli seekord lihtne seda aktsepteerida, sest Merje Volt oli nõus volikogu juhtimise ja eestkõneleja rolli üle võtma,” selgitas ta. “Olen olnud volikogu esimees kuus aastat ja nii ma ise kui ka volikogu vajavad rutiini vältimiseks minevikuseostest vaba uuenemist.”

Rebane on enda sõnul veendunud, et Voldist saab väga hea volikogu juht, seda tänu ettevõtluse juhtimispraktikale ja kogukondliku töö liidri kogemustele.

Kiili Külade Ühendus on valla juhtimises olnud osaline viimased kaheksa aastat. Kas nii pikk valitsemisaeg ei too kaasa

○ CV

MERJE VOLT

- 49-aastane, kahe lapse (28-aastane poeg ja 16-aastane tütar) ema.
- Kangru elanik, kus on elanud pisut üle 10 aasta.
- Olnud üle 10 aasta Kangru Küla Seltis juhatuse, viimased kolm aastat ka seltis Rail Balticu tööruhm.
- Kuulub Eesti Jack Russellite Tõuühingu juhatuse, kodus on kaks samast tõust koera.
- Koordineerib Kiili SK võrkpallinaiskonna tööd.
- Igapäevatoos on ligi 20 aastat juhtimispraktikat, töötab rahvusvahelises logistikateenuseid pakkuvas ettevõttes, kus alustas 23 aastat tagasi logistikuna. Täna sel päeval on ettevõtte Eestis asuva terminali juht ning vastutab Eesti ja Soome terminalide teenuste müügi eest. Kuulub ka kontserni Taani terminali nõukogusse.
- Suhtleb vabalt kolmes võõrkeeles – inglise, vene ja soome.
- On ka ise ettevõtja, korraldab Kangrus koduaia kontserte ja koertega pereüritusi.

seisakut valla arengus? Rebane seda ei usu – esiteks on Kiili külade Ühendus saanud volikogu ja vallavalitsust täiel määral juhtida vaid viimased neli aastat, enne seda oldi koalitsioonis teistega.

“Paigalseisu välistab ka ühenduse pidev uuenemine, meil on palju uusi liikmeid ja näiteks volikogus on pooled meie kümnest kohast täidetud volikogu uustulnukatega,” märkis Rebane. | **Marko Tooming**

○ TULEMUSED

KIILI VALLAVOLIKOGU 8. KOOSSEISU LIKMED (sulgudes saadud hääled)

Reformierakond
Kaire Nuut (77)

Kiili Külade Ühendus
Aimur Liiva (470)
Merje Volt (210)
Mihkel Rebane (136)
Mikk Rannik (102)
Heret Annus (94)

Maarika Nimmo (71)
Marek Vainola (59)
Toomas Väljataga (49)
Monica Allikas (41)
Elar Jets (32)

Kiili Arenema – RESTART
Vambo Kaal (91)
Erki Arakas (91)
Indrek Grusdam (80)
Peeter Veltmann (53)
Esa Kullamaa (46)
Anett Leosk (37)

Vallavanemana jätkab Aimur Liiva

○ Kuivõrd Aimur Liiva oli valimised võitnud Kiili Külade ühenduse esinumber ja vallavanema kandidaat ning kogus valdas ülivõimsalt enim hääli, on täiesti loomulik, et ta jätkab vallavanema ametis.

“Olen olnud sellel ametipostil kolm aastat, päris palju on õnnestunud meil valla arengukavast realiseerida, aga mitmed alustatud protsessid on siiski veel pooleli ja vajavad lõpule viimist,” ütles ta Kiili Lehele.

Foto: Marko Tooming

Aimur Liiva

Mis sai tehtud eelmise nelja aastaga?

Saavutusi võib üles lugeda omajagu – suurematest asjadest Kangru lasteaiaamaja, Luige-Kangru jne kergteed, uus raamatukogu, noortekeskus, kilomeetrite viisi mustkatte alla viidud teid ja tänavaid, lisandunud tänavavalgustus jne. Aga ka väikeseid n-õ-peale täpi panevaid, mis seni põhjusel või teisel olid tegemata ja mõjutavad oluliselt elukvaliteeti. Näiteks ei lülitata enam suveks tänavavalgustust välja, kooli ja lasteaia ümbruses on likvideeritud mudaauad, Kiili alevis ei uputa enam korrusmajade vahel ning on, kuhu autosid parkida, Evardsoni nn sotsiaalaja probleemid jms. Kiili valla finantsvõimekus on taastunud ning me saame teha järjest rohkem investeeringuid nii elukeskkonna parandamiseks kui haridus-, kultuuri- ja spordivaldkonnas.

Millised saavd olema uue ametiaja suurimad väljakutsed?

Uue ametiaja suurimaks väljakutseks on kindlasti kooliga seonduvate teemade lahendamine. Esiteks juurdeehitus ja sellega seotud liikluslahendus ning teiseks koolitranspordi tagamine. Kuna on vastu võetud otsus, et Kiili kool jätkab kindlalt gümnaasiumina, on koolipere ees seisv väljakutse võib-olla et suuremgi kui vallavalitsuse ja varahalduse sihtasutuse ees seisev, st vaja on mõelda välja selline õppekava ja töö-

korraldus, et meie põhikooli lõpetajad tööpoolest ka valiksidi siin jätkamise.

Kahtlemata on väljakutseks ka järjest suurenevad elanike ootused teenuste kvaliteedile, st piiratud ressursside tingimustes tuleb leida mõistlik tasakaal nt talvise lume liikkamise intensiivsuse ja suvise teede renoveerimise vahel, kus rahakott on tegelikult üks ja sama.

On paraku ka palju teemasid, mida osad elanikud käsitlevad n-õ valla omadena, aga mis seda tegelikult ei ole – perearstid, otsene korraaitse, postkontor, pakiautomaadid, mõne endise aiandusühistu elektrivarustus jne. Loomulikult teeb vallavalitsus ka nende puhul, mis võimalik, et see konstruktiivsus ka säilib. | **Küsis Marko Tooming**

Kuidas olete seni rahul vallavalitsuse ja volikogu koostööga?

Suurim murelaps on siinkohal Kiili valla üldplaneering, mis jätab kahjuks väga palju lahtisi otsi ja erinevat tõlgendamisruumi, millest on tingitud olnud ka senised suurimad vaidlused. Volikogu saab endale alati lubada ka suuremat visioneerimist erinevalt vallavalitsusest, kes peab igapäevast elu korraldama rangetes eelarvemaides ja tegevuspiirides. Seni ei ole koostöö üle olnud põhjust kurta ja loodame, et see konstruktiivsus ka säilib. | **Küsis Marko Tooming**

Foto: erakogu

Kümnendal Paekna jooksul osalesid vaid noored ja lapsed.

IX Paekna ümberjärve jooks tõi noored kokku

Traditsiooniliselt korraldas Kiili spordiklubi sügisjooksu, abiks aktivistid Paeknast, Sõmerust ja Kureverest ja Arustast. Jooks toimus 3. septembril Paeknas – ja seekord oli tegu juubeljooksuga – X Paekna ümberjärve jooks. Jooksudest osavõtjaid oli 39, kuue võrra vähem kui eelmisel aastal.

Spordipäev algas soojendusvõimlemisega, pärast mida said kõik sportlased vanuseklasside kaupa rajale lubatud.

Kõige lühema distantsi, 400 m, jooksid eelkoolilaste poisid ja tüdrukud ehk kuni 7-aastased. 8–10- ja 11–13-aastased poisid ja tüdrukud pidid jooksma ühe ringi ümber järve.

Toeta last sallivaks, austavaks, hoolivaks kasvamisel

2.–3. oktoobrini osalesid Kiili lasteaias Kangru maja õpetajad ja õpetaja abi Lastekaitse Liidu korraldatud koolitusel ning lasteade liitus "Kiusamisest vaba lasteade ja kool" programliga.

Lapse täisväärtuslikuks inimeseks kujunemisel on oluline roll kanda igal lapsega kokku puutujal – nii lapsevanemal, sugulastel, naaberilapsel, täiskasvanud ülaeasdel, kindlasti ka lasteaias ja kooliõpetajal, aga ka näiteks poemüüjal või kooliteel kohatud kaaslinal. Erinevatest suhetest pärinevate kogemuste kaudu omandab laps peamised väärtused eelseisvaks eluks. Sellest pikast ja tegelikult lõputa lootelust on olulisemateks suunajateks siiski vanemad ja õpetajad.

Ka käesoleval sügisel korraldab MTÜ Lastekaitse Liit koolitusi programmis "Kiusamisest vaba lasteade ja kool" uutele liituvatele lasteadele, mille rühmade lapsed kohtuvad peatselt nelja alusväärtust – salli-

Kõikides jooksudes jagati väljakuulutatud poodiumikohtade medalid kui ka osavõtjate medalid, mis oli vahva tunnustus ning motiveeris kindlasti paljusid lapsi ka edaspidi jooksule tulema.

Noorte jooksu (14–17-a) pidi läbima kaks ringi ümber järve. Täiskasvanuid sellel aastal kahjuks ei startinud.

Suur tänu Kiili Spordiklubi poolsetele korraldajatele – Merje Voltile ja Mikk Rannikule – ning külade aktivistidele kaasaaitamise eest: Salmel Väljajale ja Hille Alamaale, Katrin Martinsonile, Viive Loigele!

Kohtumiseni järgmisel sügisel XI Paekna ümberjärve jooksul! | **Helen Käänik**, Kurevere

vust, austust, hoolivust ja julgust ning nende kaudu häid omavahelisi suhteid õpetava Sõber Karuga.

Kiili vallast liitus "Kiusamisest vabaks!" meetodikaga Kiili Lasteade Kangru maja. 2.–3. oktoobrini Tallinnas toimunud koolitusel osalesid õpetajad Heli Mägi-Jaanus, Katrin Georg ja õpetaja abi Eve Kallis.

Lapsevanem saab juba praegu vaadata www.kiusamisestvabaks.ee veebilehel nii sõnas kui videopildis, kuidas oma last toetada elus ette tulevates situatsioonides. Ka leiab meie lehelt värvilpilte, mida lapsele värvimiseks välja printida.

"Kiusamisest vabaks!" Taani algupärase meetodika on Eesti lasteadeades kasutusel alates 2010. ja koolides alates 2013. aastast.

Käesoleva aasta oktoobrikuu keskpaigaks on meetodika kasutamise õigus 464 lasteaias ja 133 koolil kõikjal Eestis. | **Grete Landon**, MTÜ Lastekaitse Liit kommunikatsioonijuh

Liiklusest, raudteest, mürast ehk elu võimalikkus Kangrus

Kangru aleviku ümbrus on lähiaastatel väga suurte muutuste lävel. Planeeritakse Rail Balticu (RB) ehitust ning sellega kaasnevat Viljandi maantee ja Kangru tee liiklussõlme. Lisaks on menetluses kaevandusluba uue liivakarjääri rajamiseks Kangru ja Raku järve vahel.

Kangru külaselts ja Kiili vallavalitsus on viimase kolme aasta jooksul aktiivselt tegelenud Rail Balticu ja selle mõju hindamisega meie asulale. Olemasolevate lugematul arvul kohutemistel Harju maavalitsuses, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumis, rahandusministeeriumis, maanteeametis, tehnilise järelevalve ametis jm. Meie peamine eesmärk on viia RB planeerijatele kohale sõnum, et tänasel päeval planeitu halvendab oluliselt Kangru inimeste elukeskkonda ja et planeeringu aluseks olevad alganded ei vasta tegelikule, mistõttu on tehtud valel järeldused ning vale lahendus.

Kangru rahvas on juba mõnda aega seda meelt, et maanteeameti andmed liikluse kohta alevikku ümbritsevatel maanteedel ei vasta reaalsele. Maanteeameti 2016. aasta andmetel liikus Kangru tee lõigul Kangru ristmikust kuni Tallinna ringteeni keskmiselt 4452 autot ööpäevas.

Kangru külaseltsi palvel tellis vallavalitsus Teede Tehnokeskus ASil uue uuringu aleviku piirkonnas. Liiklusehede mõõtmine algas 10. septembril kell 15.00 ja lõppes 18. septembril kell 9.00 kolmes mõõtepunktis: Kangru teel, Uuesalu (Põdra) teel ja Kiili alevi Kurna teel (viimane punkt ei ole selle artikli seiskohast oluline).

Mõõtmise kokkuvõtte näitab, et ajavahemikul 11. septembrist (esmaspäevast) kell 00:00 kuni 17. septembrini (pühapäevani) kell 23:59 liikus esimeses mõõtepunktis – Kangru teel – kokku 45 202 autot ehk keskmiselt 6457 autot ööpäevas. Olgu öeldud, et tööpäevi liikus üle 7300 autot ööpäevas. Meenutuseks: maanteeameti 2016. aasta mõõtmise andmetel liikus Kangru tee lõigul Kangru ristmikust kuni Tallinna ringteeni keskmiselt 4452 autot ööpäevas, seega on erinevus kahe uuringu tulemuste vahel märkimisväärselt suur – ca 45%!

Kuidas nii?

Peamiseks liikluskõormuse erinevuse põhjuseks on viimase mõne aasta jooksul toimunud kiire areng Rae vallas, eriti just Uuesalus. Seoses sellega on hulk väiketeid renoveeritud. Ja kuna

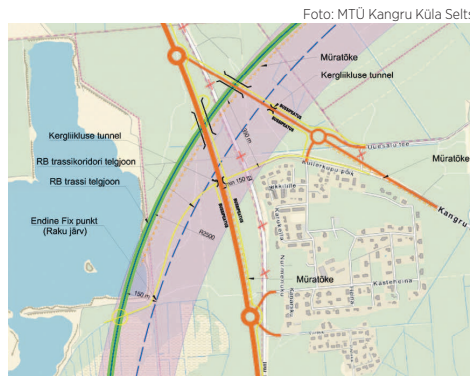

Foto: MTÜ Kangru Küla Selts

Kangru külaseltsi ettepanek, kus ja kuidas võiks tulevikus olla nn Kangru ristmik.

loodus ei salli tühja kohta, siis kasutab üha enam autojuhte Uuesalu läbivat teed nn Tallinna väikese ringteena. Selle kaudu on võimalik otseühendus Viljandi maanteelt Tartu maanteele lennujaama lähisteel.

Teise mõõtmispunkti – Uuesalu teel – andmed näitavad, et selle tee koormus on keskmiselt 1632 autot ööpäevas. Ülejäänud osas on käesoleva mõõtmise ja maanteeameti tellitud mõõtmise tulemuste erinevus tõenäoliselt tingitud sellest, et maanteeameti mõõtmiskoht ei arvestanud otseselt Kangru alevikku suunduvat liiklusvoogu. Ja seda, et Kangru elanike arv on viimastel aastatel suurenenud. Ja – mis vägagi oluline – tänavu 1. septembril avati Kiili lasteaias Kangru maja, kus käib 90 last. Mõistagi ei ole nad kõik pärit Kangrust ja enamik lastest veereb hommi-kuul lasteade ja õhtul sealt koju vanemate autode esi- või tagaistmetel.

45 protsenti?!

Niisiis: liikluskõormus Kangru teel Kangru aleviku juures on 45% kõrgem kui lubaks arvata maanteeameti 2016 tehtud uuring. Kuna Rail Balticu ja selleka kaasneva Kangru uue ristmiku planeerimisel on aluseks võetud kunagised maanteeameti andmed, siis RB keskkonnamõju strateegilises hindamises ja Harju maavalitsuse maonaplaneeringus kasutatud müramudel ei anna kahjuks õiget tulemust, sest suurem liikluskõormus tähendab suuremat müra.

Mõõtmised Kangrus

6. oktoobril viis inseneribüroo Steiger läbi liikluskõormuse mõõtmise neljas Kangru aleviku punktis. Mõõtmistulemus näitas, et müra on antud piirkonnas väga suureks probleemiks. Maksimaalseks müra mõõde-

ti 84,9 dB.

Kuna seoses Rail Balticuga planeeritakse niikuinii muuta nii Viljandi maantee kui Kangru tee asukohta, siis oleks mõistlik need teed viia alevikust võimalikult kaugemale, et vähendada müra, valgusreostust jm reostust.

Praegu planeeritav liiklussõlm sisaldab viadukti kohe Kangru aleviku külje all. See tähendab, et mõlemad maanteed tõusevad oluliselt (3–5 m) aleviku juures. Lisandub müratõkesein (2 m). See tähendab, et enam kui kümnel kinnistul saab tõenäoliselt olema olukord, kus aia taga on 5–7 m kõrgune müür.

Lisaks ei planeerita siia vaid Rail Balticu trassi. Suure tõenäosusega lisatakse tulevikus Paldiskist lähtuvate vedude jaoks ka nn vene laiussega rööpad. See tähendab, et nende vedurite ja vagunit vibratsioon, müra ja lõhnad saavad olema hoopis teistsugused kui elektrifitseeritud reisirajatele.

Kuna planeerijad lähtuvad valedest andmetest ja ei taha uskuda, et tegelikult on meil teistsugune, siis oli nii liikluskõormuse kui müra mõõtmine meie väidete kinnistamiseks ülioluline.

Kaevandamise müra

Lisaks on Kangru inimesed viimastel aastatel märganud kummalist madalsagedusmüra, mille allikaks on Raku järves asuv Silikaadile kuuluv süvakaevanduspump. See esimeses pooles muutus müra täiesti väljakanatamatuks ning paljud elanikud tegid kaebused terviseametile. Eriti häiriv on see, et kaevandusluba lubab kaevandada iga päev kell 8–19, kaasa arvatud ka puhkepäevad!

Vastuseks viis terviseamet tänavu 28.–30. juulini läbi müra mõõtmise Kangrus. Leiti, et müra on küll normide piires,

kuid terviseamet lubas kaaluda piirangute kehtestamist puhkepäevadele. Sama mõõtmisega – mõõdeti Karukella 4 kortermaja juures – selgus hoopis üllatav probleem. Maja juures, mis asub müravalli taga, ületab liikluskõormuse norme ja on kuni 70,8 dB. Väidetavalt on efektiivseim müratõke... müravall!

See tähendab, et kui uus maantee ehitada sisuliselt samale kohale ja kasutada kõige paremat müraleevendust meetodit ehk müravalli, siis tõenäoliselt ületab liikluskõormuse norme ka uue lahenduse puhul.

Meie lahendus

Viia nii Viljandi maantee kui Kangru tee Kangru alevikust vähemalt 100–150 m kaugusele. Kuna ka tänane lahendus näeb ette uute teede ehitust (kuid vaid 15–20 m kaugusele tänasest), siis investeringukulu riigile ei ole olulisel määral erinev planeeritust. Parem teha juba selline lahendus, mis arvestab ka kohalike inimestega.

See lahendus eeldab ka raudteetrassi nihutamist põhjapoolle. Iseenesest on ka see täiesti võimalik. Täna on planeerijate vastuargumendiks olnud, et Raku järve kallalt elab kaitsealune kore. Eelmise aasta lõpus tegime järelepärimise kore elukohta ja piirangu osas, millele saime vastuse, et kore järve selles küljes enam ei elutse ning piirangute vähendamise menetlust on alustatud. Seetõttu tegime ettepaneku, et Rail Balticu planeeringust võetakse välja keeld nihutada raudtee trassi Kangru aleviku juures põhja-lääne poole. Loodetavasti saab sellekohane parandus siseseviidud.

Lisaks peame pidevalt jälgima ja nõudma kaevandajatelt, et nende poolt tekitatv häiring vastaks normidele ja ei segaks inimeste elukeskkonda.

Nii Rail Balticu kui ka uue kaevanduse menetluses tuleb olla aktiivne ja kaitsa oma elukeskkonda. Arvestama peab ka, et suure tõenäosusega projekteerivad kümneid ja sadu liiklussõlmi hoogtõtt korras inimesed väljaspool Eestit. Nad ei oma mingit sidet siinse olukorraga ja ei oma ülevaadet aastate jooksul toimunud läbirääkimistest siinsete eri tasandi ametnikega.

Õnneks on meie koduvald, Kiili vald, aru saanud meie muudest ja nõus igati aitama nii läbirääkimistele riigiga kui naaberriikidega. Olgem aktiivsed ja hoiame oma toredat elukeskkonda! Kui me enda eest ei seis, siis ei tee seda keegi. | **Meelis Šokman**, MTÜ Kangru Külaselts

Kui pelgad lugeda, siis lugemiskoer aitab

Kiili raamatukogus töötab kevadeni kaks korda kuus lugemiskoer Lily.

☉ Kiili raamatukogus on alates oktoobri lõpust kaks korda kuus võimalus lugemiskursuste või esinemiskursustega lastel ette lugeda lugemiskoerale. Esiolgu kestab programm kevadeni, siis tehakse kokkuvõtteid ning edasised plaanid.

Kiili lugemiskoera tiimi moodustavad kolmeaastane cavalier king charles spanjel Lily ning tema koerajuht Aet Rauk. Mõlema jaoks on see esimene kogemus – alles sel kevadel käidi Eesti Abi- ja Teraapiakoerte Ühingu koolitusel ning tiim sooritas eksami.

Kiili raamatukogu juhataja Taie Saar räägib, et algatus tuli Aeti poolt. "Mul oli see mõte olemas, mõtlesin isegi, et hakkab oma koera koolitama. Siis vaatasin oma koera iseloomuomadusi ja tundus, et tema vist hästi ei sobi. Matsin selle mõtte maha. Aga siis tuli ühel päeval Aet ja ütles, et tema on kõik koolitused läbinud ja et kas me oleksime huvitatud," jutustab Saar, kes pidi ka ise koolitusele käima kui raamatukogu poolne programmi eest vastutaja.

Foto: Marko Tooming

Kui Aet Lily perre võttis, mõtles ta juba selle peale, et temast saaks koolitada lugemiskoera. Selles õdus nurgakeses loevad nüüd lapsed Lilyle raamatuid ette.

Igale koerale ei sobi

Aet, kes on hariduselt lasteaia-õpetaja ning õppinud ka erivajadustega lapsi toetama, mõles teraapiakoera valdkonna peale juba siis, kui ta Lily perre võttis. "Ühke vana kuninglik tüü. Neil on tõuomadustes juba märgitud, et on tegemist inimesele orienteeritud seltsikoertega," räägib ta. "Kui nad saavad pahaseks, siis nad ei näita seda välja. Nad pigem väisavad ära. Äärmiselt suur positiivne ports häid omadusi on neile kaasa antud."

Rahulikkus ja kannatlikkus on lugemiskoera kõige suuremad võrused. Eksamil panakse koera proovile – nad peavad sooritama erinevaid ülesandeid, et välja selgitada, kas koer ja koerajuht suudavad rasketes situatsioonides kohaneda ja saavad olukorraga hakkama või käib koerale ülesanne

üle jõu ja ta on valmis käituma ka agressiivselt.

"Teraapiakoeraks sobivad isendid, kes on sõbralikud, koostööaltid, kannatlikud ja soovivad suhelda võõraste inimestega ning olla nendega otsekontaktis," loetleb Aet.

Igal aastal kontrollitakse litsentsi pikendamiseks koera tervist ja tiim sooritab korduseksamit.

Oma toakeses

Nagu öeldud, toetavad Aet ja Lily lugema õppijaid lapsi Kiili raamatukogus kaks korda kuus, tund aega korraga. Sellesse tundi mahub neli last – igaüks saab veerand tundi koerale ette lugeda. Sobiva raskusega ja huvi pakkuva teemal raamatu aitab valida programmi raamatukogu töötaja.

Taie Saare sõnul tuleb korra-

ga tunni piirduda koera pärast, kes kipub pikema ajaga ära väsima. Ja et koeratüüm osaleb ka äsja käivitunud õpikoerte pilotprojekti, käiakse raamatukogus kaks korda kuus, mitte rohkem.

Lapsi pääses lugemiskoera programmi neli. Sooviavaldusi oli rohkem – kümnekond – ja need, kes praegu koeraga kohtuma ei pääse, on järjekorras. Kui keegi peaks loobuma, pääseb nimekirjas järgmine programm.

Rahulikkus ja kannatlikkus on lugemiskoera kõige suuremad võrused.

Lugemise jaoks on Kiili raamatukogusse sisse seatud väike lugemispesa, kus koeratüüm ja laps segamatult lugeda saavad. "Privaatsus on hästi oluline,"

ütlev Aet. "Nii saab tekkida turvaline ja õdus keskkond, mis on eelduseks, et lugemine oleks meeldiv ja püüdlus vilja kannaks."

Levinud on eksiarvamus, et lugemiskoerte programmi näol on tegemist teraapiaga. Tegelikult on koeri kaasav teraapia siiski vaid rehabilitatsioonitegevus, mida viib läbi ja mille eest vastutab vastava haridusega terapeut. Lugemisprogramm on ellu kutsutud toetama ja pakkuma edulamust, ei ravi kedagi ega ka õpeta st koerajuhid ei ole kõik pedagogid.

"Mõnel lapsel on esinemiskartus, et ei julge teiste ees kõva häälega lugeda, aga kui ta siin proovib ja harjutab, siis võib-olla hakkab ta sellest kartusest pikapeale üle saama," selgitab Taie Saar. "Koer ei anna hinnanguid ega kritiseeri."

Nii raamatukogu esindaja kui lugemiskoerajuht peavad päevikuid, kuidas laste lugemiskeskus areneb. Joulude ajal tehakse esimesed kokkuvõtted. Kevadel, kui prgramm lõppeb, küsitakse hinnangu saamiseks tagasisidet ka lapsevanematelt.

Ja kui keegi tunneb huvi, kui palju see kõik maksab, siis vastus on lihtne – mitte midagi. Lugemiskoera tiim töötab vabatahtlikkuse põhimõttel. Põhjus on lihtne – seda tehakse koerte ja klientide kaitsmiseks. Kui teenus oleks tasuline, leiduks kindlasti inimesi, kes koeri raha nimel eksploateerima hakkaks, või saaksid osaleda vaid lugejad, kellel võimalus maksta. Programmi ellu kutsunud Eesti Abi- ja Teraapiakoerte Ühingu jaoks on tähtis, et teenus oleks kättesaadav ning osalejate heaolu tagatud. | **Marko Tooming**

"Euroopa puu" on tähistatud

☉ 20. oktoobril kogunesid Kiili gümnaasiumi õpilasesindus ja huvilised Euroopa puu tähistusega tutvuma. Teatavasti võeti Eesti 1. mail 2004. aastal vastu Euroopa Liitu. Paari päeva pärast, 3. mail, istutati Kiili Kooli direktori Olev Ranniku initsiatiivil klassivanemate poolt kooli staadioni kõrvale valge pihlakas. Kuuldavasti polnud sel hetkel koolil rohkem raha kui 500 krooni (ca 32 eurot) väarikama puu ostuks, kuid puu sümbolne väärus sellest ei kahane.

Toona, üle 13 aasta tagasi, esitati Eesti hünni, heisati li-

Foto: Ardo Niinne

Hetk Euroopa puu tähistamise kogunemisel. Kõneleb Paavo Palk.

pud. Kiili Kooli õpilastele kõnelesid Kiili vallavanem Vambo Kaal ja kooli direktor Olev Rannik. Lõpuks loeti ette lavastaja ja näitleja Evald Hermaküla 1990. aastal kirjutatud mõtisklus Eestis Euroopas ja Euroopast Eestis.

Nüüd, 20. oktoobril, kõneles kooli õpilasesinduse ja huviliste juuresolekul Eestist Euroopa Liidus ja meie eesistumisest Euroopa Komisjoni Eesti esinduse asejuht Paavo Palk; Kiili vallast Euroopa Liidus ning abirahadest, tänu millele vald on saanud oma taristut uuendada, val-

lanavam Aimu Liiva. Nii nagu 13 aasta eest, mõjusid värskest Kiili gümnaasiumi õpetaja Esta Kullamaa ette loetud Evald Hermaküla mõtted. Tsiteerin: "Kuidas olla ühe jalaga Euroopas ja teisega Eestimaal oma kultuuripinnas – see on lähituleviku väga keerukas küsimus, ent on selge, et see lahendada tuleb."

Lahendus leiti 1. mail 2004. aastal Eesti astumisega Euroopa Liitu, ent Noor Eesti l almanahhis luuletaja G. Suutsu poolt esitatud üleskutse: olgem eestlased aga saagem ka eurooplaseks, jääb. | **Ardo Niinne**

☉ PALJU ÕNNE

SÜNNIPÄEVAD OKTOOBRI

95 Selma Ruutopõld	08.11
90 Eila Heinla	18.11
86 Eva Liigmann	01.11
86 Leida-Benita Kirsch	12.11
85 Malle Seller	04.11
85 Veera Laev	23.11
84 Ester Kalviste	29.11
82 Ilmar Mikkor	04.11
81 Avo Kuus	09.11
80 Anni Vesiloik	15.11
79 Enda Jääger	11.11
78 Svetlana Belkova	12.11
76 Virve Pors	04.11
70 Tiit Toomsaar	24.11
65 Eve Vihtol	01.11
65 Vladimir Nast	02.11
65 Mall Needrit	06.11
65 Toivo Jõrsi	29.11
65 Oleg Urbant	29.11

MEIE VALDA SÜNDISID

- 12. september Kuldar Valdna, palju õnne, Kaidi Sulg ja Kardo Valdna!
- 19. september Kirke Mets, palju õnne, Aili ja Meelis Mets!
- 19. september Nikolas Viljard, palju õnne, Liisa Pärnpuu ja Nils Viljard!
- 24. september Elly Maria Merisaar, palju õnne, Natalja ja Rauno Merisaar!
- 27. september Nora Usin, palju õnne, Helena ja Arne Usin!
- 28. september Grete-Brit Straus, palju õnne, Ragne Straus ja Raul Graav!
- 28. september Josefiine Kodar, palju õnne, Nele Matteus ja Priidu Kodar!
- 28. september Gregor Käo, palju õnne, Helena Volkova ja Ragnar Käo!
- 2. oktoober Kardo Šaškov, palju õnne, Joanna Tigane ja Kevin Šaškov!
- 9. oktoober Remi Filing, palju õnne, Anni Amor ja Fredi Filing!
- 12. oktoober Maru Mehis Laurits, palju õnne, Merle ja Marko Laurits!
- 15. oktoober Tristan Miikael Tint, palju õnne, Maire Põldre-Tint ja Imre Tint!

Jõulutoetustest

☉ Ühekordset rahalist toetust 65 eurot on võimalik taotleda kolme- ja enamalapselistel peredel, puudega lastega peredel, vanemliku hoolitsuseta laste eestkostes- ja hooldusperedel, kelle elukohaks rahvastikuregistri andmete kohaselt on Kiili vald. Kui 3- ja enamalapselises peres kasvab vähemalt üks laps, kellel on määratud puue, on makstava jõulutoetuse suurus 130 eurot.

Ühekordset 30 euro suurust toetust saavad taotleda õigusvastaselte represseeritud isikud, kelle elukohaks rahvastikuregistri andmete kohaselt on Kiili vald. Avaldusi saab esitada 1. novembrist kuni 20. detsembrini e-posti teel või ise kohale tulla. Avalduse vorm on kättesaadav Kiili valla koduleheküljel.

Kiili vallavalitsuse poolt on kõigile kuni 18-aastastele lastele, kelle elukohaks rahvastikuregistri andmete kohaselt on Kiili vald, kingituseks kommpakk. Kiili gümnaasiumis õppivad lapsed saavad kommpakid kätte koolis, Kiili lasteaias käivad lapsed saavad kommpakid kätte lasteaias. Mujal koolides ja lasteadeades õppivate kuni 18-aastaste laste kommpakid on Kiili vallavalitsuse sotsiaalsakonnas alates 01.–31.12.2017. | **Ann Vahtramäe**, sotsiaalnõunik

EV 100 igas külas – kingitus meile ja riigile

EV100 ühiskingituste reas on üks – “EV100 igas külas” –, mis ootab liituma toredaid kogukondi, olgu maalt või linnast, külast või alevist, kes on otsustanud tähistada meie riigi juubelit eriti väärikal moel: luues ühiselt midagi jäävat, millest saab rõõmu nii oma küla rahvas kui külatulijad.

Nüüd – Eesti 100. sünnipäeval – ongi aeg sellised mõtted ja unistused üles leida ja teoks teha.

Olgu selleks siis lipuväljaku, mänguplatsi, kogukonna aia vm rajamine, kogukonna kroonika või näitemängu kirjutamine, kogukonnale olulisele paigale/hoonele/vms uue elu andmine; oluliste inimeste, sündmuste, paikade mälestuse jäädvustami-

ne ja ikka nii edasi.

Kõik ühiskingitusega liitunud kogukonnad saavad kantud “EV100 igas külas” kaardile ja kalendrisse www.ev100.ee/et/ev100-igas-kylas.

Oma pidude/kingituste pilet saavad kogukonnad näidata ja teiste omi vaadata portaalis www.ev100.err.ee.

Registreerida saab oma kingituse ja sündmuse oma maakonna koordinaatori juures.

Lääne-Harjumaal on selleks Olvia Laur (503 8460, olvia-laur@hotmail.ee), temalt saate kõige paremini infot ja tema kaudu jõuab kogukonna kink ja sünnipäevapidu kenasti nii kaardile, kalendrisse kui ka tunnustahvli saajate nimekirja. | **Olvia Laur**

Kiili vanamuusikud Hispaanias kontsertreisil

Kiili vanamuusikaansambli kontsertreis Hispaaniasse sai alguse 10. oktoobri hommikul, kui jätsime hüvasti vihmase Tallinna ning pärastlõunal tervitasime päikselist Madridi.

Rentisime kaks mikrobussi, millega järgnevad kaheksa päeva mööda Hispaania ringi liikusime. Samal öhtul leidis aset meie kontsert Madridi Konservatooriumis. Esinemine oli edukas ning kuulajad huvitusid väga. Hiljem saime tuttava eestlasest tudengi juhendamisel selles imekaunis ajaloolises hoonetes ringi vaadata.

Järgmisel hommikul tutvustas Eesti saatkonna lahke praktikant Maarja meile linna. Käisime läbi tähtsad väljakud, vaatasime üle kuningapalee ja egiptlaste templi, seisime Hispaania nullpunktis ning imetlesime Madridi kõige ilusamat vaadet. Tänaval proovisime küpsetatud kastaneid. Öhtul andsime kontserdi Eesti saatkonna pidulikul vastuvõtul Palacio Baueris. Pärast kontserti toimunud banketil tulid mitmete maade saadikud meid suurepärase kontserdi puhul õnnitleda.

Neljapäeval jalutasime läbi hiiglasliku El Retiro pargi Prado muuseumisse. Nautisime mitu tundi imelisi maale. Suuremad kunstimuuseumid jõudsid terve muuseumi läbi käia, seista Raffaeli, Rubensi, Rembrandti, Caravaggio, Tiziani ja paljude teiste geniaalsete kunstnike teoste ees. Veel mitu päeva hiljem ei suutnud me uskuda, et selliseid šedöövreid oma silmaga nägime.

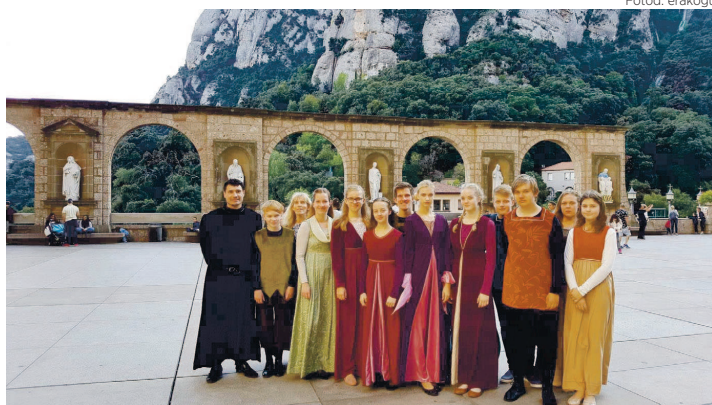
Kunstiellamus saadud, pakkisime asjad ja sõitsime Madridist umbes tunni kaugusel asuvasse Tarancóni linna.

Aeg peatus

Kontsert San Vitor y Santa Carona kuulajast tulvil kirikus oli järjekordselt menukas, kuid esineda oli väga palav. Paljudel kohalikel oli kaasas selleks puhuks lehvik. Kontserdjärgne õhtusöök venis nagu alati väga pikaks, sest lahkete võorstajate pakutud söögikorrad olid üldiselt vähemalt kolmekäigulised ning reisi jooksul võtsime kõvasti juurde. Lõpuks õhahul jõudisime Cuenca linna ning vajusime kohe sügavasse unne.

Cuenca linn on meie ansambli trompetimängija José kodukoht, elamise tema perekonna suvemajas ning nautisime pereema lahet looiltsust ning maitsevaid toite. Ennelõunal käisime koos kohalike noortega jalutamas Cuenca vanalinnas ja tutvusime omavahel ühisel lõunalaual. Õhtune kontsert San Juliani kirikus osutus ülimenukaks, hiiglaslik kirik oli rahvast pungil täis. Kuuldavasti püstitasime sealse publikurekordi.

Järgmisel hommikul ootas

Vanamuusika Montserrat kloostri hoovil.

Kiili muusikud päikselises Hispaanias.

ees kuuetunnine sõit Barcelona poole, kuid lõbusa seltskonnaga läks aeg kiiresti. Et teekond kulges peamiselt mööda rannikut, siis tegime kaks ujumispeatust. Suplesime Vahemere lainetes pikalt, vesi oli väga soe. Pimeduses jõudsime lõpuks Montserrat mäele. Siin tuhatkond aastat tegutsev klooster on vanimaid ja tähtsamaid Euroopa palverännakute kohti.

Neil kahel hommikul, mis Montserratil veetsime, võis ärgata üles kirikukellade peale, käia juba varahommikul kloostris munkade laulu kuulamas ja päikesetõusu imetleda. Pühapäeva hommikul oli vaba aeg kloostris ringi vaatamiseks, mägedes käimiseks, suveniiride ostmiseks jms. Pealelõunal oli meil ajalooline võimalus anda kontsert Montserrat kloostrikirikus. Mängisime selle imeilusa suurepärase akustikaga püha-

koja pealtari ees muuhulgas lugusid, mis on pärit samas kloostris hoiul olevast keskaegsest käsikirjast “Libre Vermell”. Aeg peatus ja sajadil sulandusid...

Ilus punkt Hispaanias

Seejärel suundusime mägedesse matkama. Üles sõitsime funikulööri ning ronisime veelgi kõrgemale. Vaade alla mägi külale oli lummuvalt ilus. Alla otsustasime tulla jalgsi. Mõni hetk oli rada päris ekstreemne, kuid see tegi asja veel eriti põnevaks. Mägedes kõlav kirikukellade helin tekitas võimsa tunde. Jõudsime treppideni ja laskusime alla, mis oli meie jalgadele päris suur katsumus.

16. oktoobril sõitsime Barcelonas. See oli tihe tööpäev – päeval oli kontsert Barcelona Ülikoolis ja samal öhtul andsime oma viimase kontserdi, see

toimus Terrassa Konservatooriumis ning oli kindlasti meie parim etteaste reisi jooksul. Andsime endast maksimumi ning olime laval väga elavad. See oli väga ilus punkt meie esinemiste Hispaanias. Seitse kontserti jäi seljataha, ees ootas puhkepäev. Kuna meie ööbimiskoht asus merele väga lähedal, käisime entusiastlikumatega öhtul hilja veel pimedas meres ujumas.

Reisi viimane päev oli meil Barcelonas ringi käimiseks. Imetlesime pikalt Sagrada Família ja sõitsime metrooga La Ramblale. Ostsime suveniire, jalutasime La Bouqueria turul ja nägime ära ka Columbase aua-samba. Pärast lõunat nautisime veel sooja merd ja laineid. Öhtul istusime terrassil ja meenutasime reisi parimaid hetki. **Adios amigos! | Reisimuljed pani kirja Kaisa Arumeel**

KIILI RAHVAMAJA SÜNNIPÄEV

24. novembril kell 19.00

Kiili Rahvamajas

Ootame rahvamaja endiseid töötajaid ja ringijuhte ning kõiki sõpru ja rahvamajaga seotud inimesi.

Esinevad: Kiili Kammerkoor, Kiili rahvatantsijad, Kiili Käsikellade ansambel Grazioso ja Kiili Harrastusteater Tantsuks mängivad Margus „Maku” Kulden & Peeter Ott

KIILI RAHVAMAJA

55

www.kiilirahvamaja.ee

Jälgi Kiili Rahvamaja uudiseid ka Facebookis

ELU ON PARIM MEELERAHUTUS

(pärast surma jõuab mossitada küll)

kahes vaatuses

ANDRUS VAARIK

Vestlus publikuga vabas vormis, küsida võib kõike!

7. novembril kell 19.00 Kiili Rahvamajas. Piletid hinnaga 13/15 € müügil kohapeal. Broneerimine aadressil kadi@kiilivald.ee.

Lõppesid Kiili vallarahva 10. sportmängud

● Kiili vallarahva 10. sportmängude 15. ja 16. ala peeti 29. septembril Rae keeglisaalis. 15. ala – keegel –, osales 11 võistkonda. Võistkonnas kaks meest ja üks naine. Võistkonnal tuli korradööda visata 100 viset. Oma eelmise aasta esikohta kaitses kindlalt Nabala-Paekna võistkond, koosseisus Eve Urbas, Aivar Hannus ja Margus Mänd, viisates maha 571 kurikat. Teisele kohale tulnud Vaela-Mõisaküla võistkond kaitses samuti oma eelmise aasta 2. kohta, kogudes 480 kurikat, koosseisus Margit Maidla, Margus Maidla ja Toomas Vendel, ning kolmanda kohaga üllatas Kiili 2 võistkond, koosseisus Marit Laidroo, Kristo Meius ja Märt Allikas, kogudes 422 kurikat. Järgnesid: 4. Luige-Sausti 421 kurikat, 5. Kiili I 401 kurikat, 6. Lähse 390 kurikat, 7. Kiili Noored 390 kurikat, 8. Maksimaa 376 kurikat, 9. Metsanurga 372 kurikat, 10. Kangru 333 kurikat, 11. Sõmerlased 267 kurikat.

16. ala – darts –, osales 11 võistkonda. Võistkonnas kaks meest ja üks naine. Visati punktide peale. Kõige kindlamat kätt näitas Vaela-Mõisaküla võistkond, koosseisus Kersti Kruus, Raoul Anniõ ja Urmas Liivo. Tubli teise koha saavutas Kiili Noored võistkond, koosseisus Annet Vendel, Taavi Kaarma ja Rannar Edovald, ning kolmanda koha Kiili I võistkond, koosseisus Karin Kütt, Ott Kivisalu

ja Ivari Haltunen. Järgnesid 4. Metsanurga, 5. Sõmerlased, 6. Luige-Sausti, 7. Maksimaa, 8. Kiili 2, 9. Kangru, 10. Lähse, 11. Nabala-Paekna. Aitäh – Urmas, Raoul, Kersti, Heli!

Viimane 17. ala – mälumäng – peeti 18. oktoobril Kiili gümnaasiumi sööklas. Võistkonnas kolm meest ja kaks naist. 25 küsimust eesti spordi kohta. Esikoha saavutas 23 p Luige-Sausti võistkond, koosseisus Angelika Lott, Vaike Kuusk, Hannes Palang, Gunnar Lillepruun ja Risto Laar. Teise koha saavutas samuti 23 p kogunud, kuid lisaküsimusega kaotanud Nabala-Paekna võistkond, koosseisus Neeme Mäe, Jaan Sinisaar ja Eduard Virkunen, ning kolmanda koha 22 p Kangru võistkond, koosseisus Andra Rannik, Siim Rannik, Tõnu Seil ja Meelis Atonen. Järgnesid: 4. Kiili 2 20 p, 5. Vaela-Mõisaküla 19 p, 6. Lähse 19 p, 7. Metsanurga 18 p, 8. Kiili I 18 p, 9. Maksimaa 16 p, 10. Sõmerlased 13 p, 11. Kiili Noored 12 p. Aitäh, Triin, Maile, Kristin (Kütt)!

Kiili vallarahva X sportmängude lõplik paremusjärjestus (arvesse läksid kõik 17 ala):

1. Kiili 2	145 p
2. Kiili 1	138 p
3. Luige-Sausti	137 p
4. Kangru	132 p
5. Kiili Noored	124 p
6. Vaela-Mõisaküla	117 p
7. Nabala-Paekna	115 p
8. Lähse	111 p

Kiili vallarahva X sportmängude üldvõitja Kiili 2 võistkond koos vallavanemaga.

17. ala – mälumäng – võitja Luige-Sausti võistkond.

9. Maksimaa	109 p
10. Sõmerlased	84 p
11. Metsanurga	74 p
12. Kiili Keerulised	1 p

Kokku osales sportmängudel 422 inimest. Kõigil 17 alal osales 7 võistkonda, esikoha ehk

alavõidu saavutas 8 võistkonda, esikolmiku kohti saavutas 9 võistkonda.

Pidulik lõpetamine toimus Kiili rahvamajas. Kiili vallarahva 10. sportmängude kõige sportlikum perekond on Lähse

15. ala – keegel – võitja Nabala-Paekna võistkond.

16. ala – darts – võitja Vaela-Mõisaküla võistkond.

külalt – perekond Pusa. Palju õnne!

Auhinnalaua eest hoolitsesid Kiili vallavalitsus, Kiili Spordiklubi, AS Estko, Kiili Betoona OÜ, Kiili Sulgpalliklubi, Kiili Varahalduse SA, Toomas Väljajata-

ga, Peeter Kosemaa. Täis kõhu eest hoolitses Amps Catering. Õhtujuht Indrek Siren. Tantsupõrandale kutsusid ansambel Meie Mees ja DJ Indrek Siren. Aitäh kõigile!!! Olge mõnusad! | **Kaupo Kütt**

SPORDIÜDISED

Jalgpall

● Oktoobri alguses Tallinnas A. Le Coq Arenal peetud tüdrukute U17 EM valikturniiril (Eesti, Tšehhi, Holland, Türgi) osalenud Eesti naiskonna kapten oli Kiili vallas Lähse külas elav Karolina Perv, poolkaitsja.

Mitu aastat oled jalgpalli mänginud?

Jalgpalliga tegin ma algust 11-aastaselt, täpsemalt 2013. aasta jaanuaris. Nüüdseks olen siis mänginud peaaegu viis aastat ning kõik selle aja olen ma treeninud jalgpalliklubis Tallinna Kalev. Trenni sattusin nii, et üks päev mängisime kehalise kasvatus tunnis jalgpalli ning mulle hakkas see väga meeldima. Samal päeval läksin koju ja ütlesingi vanematele, et mina soovin nüüd minna jalgpallitrenni!

Kes on sinu lemmikmängijad?

Minu lemmikmängijateks on Xavi Hernandez, Andres Iniesta ja Dani Alves. Naismängijatest pole kindlat lemmikmängijat, ent jälgin endavanduseid Hispaania naisjalgpallureid ja üldse Hispaania jalgpalli. Eestist pole lemmikut.

Hüüdnimi?

Trennikaaslased ja sõbrad hüüavad mind kõik Karoks. Ime-

lik on, kui keegi ütleb mulle järsku hüüdnime asemel Karolina. Õeldakse ka Karro.

Mida tähendab sinu jaoks A. Le Coq Arenal mängimine?

Olen käinud nooremale ikka A. Le Coq Arenal mängu vaatamas ja olnud ka pallitüdruk ning loomulikult unistasin seal mängimisest. Poleks kunagi arvanud, et paari aasta pärast see juhtubki ja veel Eesti koondisega – see on minu jaoks suur au ja privileeg. Olen küll ühe korra mänginud ka enda klubiga karikafinaali sel staadionil ja see tunne oli väga uhke. Mulle on antud taas see võimalus.

Miks võiksid inimesed U17 koondist valikturniirile toetama tulla?

See üheskoos oleme me tugevamad! Meie, noored, oleme Eesti tulevik ja kui Te tuleksite toetama meid, siis see annaks meile jõudu ja motivatsiooni veel paremini tegutseda ja näidata, et meie suudame ka rahvusvahelisel tasemel kõva lahingut anda. See on meie jaoks väga oluline, et oleks ka õrnema soo esindajatel inimesi, kes uskusid meisse.

Eesti küll kaotas kõik kolm mängu (Türgile 0:4, Hollandile 0:9, Tšehhile 0:8), kuid olla Eesti koondise kapten, see on kõva saavutus ja uhke tunne. Soovi-

me Karolinale edaspidisteks edu ja ega need võidud ka tulemata jää.

Kart

● Eesti meistrivõistlustel karidispordis viimasel etapil klassis X30 Junior saavutas Kiili gümnaasiumi 8A klassi õpilane Andreas Lootus 2. koha. 2017. aasta 9-etapilisel hooajal jõudis Andreas poodiumile kuuel korral, võites kokkuvõttes klassis X30 Junior 3. koha, millega kaasnes pillet oktoobris toimuvale kardi maailmameistrivõistlustele Prantsusmaal Le Mansi. Samuti saavutas sellel aastal Andreas 3. koha ka rahvusvahelisel võistlusel X30 Baltic Challenge.

Prantsusmaal Le Mansi osales 450 sõitjat 41 riigist. Kvalifikatsioonisõidus saavutas Eesti koondist esindanud Andreas X30 Junior klassis 88. tulemuse. Eelsõite ei läbinud praktiliselt ükski eestlane ilma viperuseta. Pidevad avariid ja tehnika puurumised rõõvisid hea koha lootused ja nii polnud ühelgi meie poisil asja finaali. Kuid kõva saavutus seegi! Gaas põhja, Andreas ja ükskord me tuleme maailmameistriks niikuini!

Jooks

● Kiili gümnaasiumi õpilased Romet Ridalaan (3a) ja Ramon

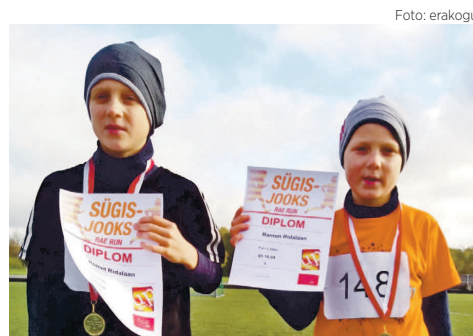
Karolina Perv.

Ridalaan (1b) osalesid 1. oktoobril 36. Paide-Türi Rahvajooksu lastejooksul. Romet saavutas P9 grupis 1000 m distant-sil esikoha tulemusega 5.48. Ramon saavutas P7 grupis 1000 m distant-sil esikoha tulemusega 4.18.

15. oktoobril osalesid Romet ja Ramon Rae Run Sügisjooksul Jüris. Romet saavutas 360 m distant-sil P8-9 grupis esikoha. Ramon saavutas 360 m distant-sil P6-7 grupis esikoha.

Jalgrattasport

● Eesti meistrivõistlustel cyclo-crossis Valgu mõisapargis tuli MJ vanuseklassis Eesti meistriks Markus Pajur. Palju õnne! M14 vanuseklassis võitis Lauri

Romet Ridalaan ja Ramon Ridalaan.

Tamm pronksmedali. Palju õnne!

Discgolf

● Harjumaa meistrivõistlustel Kiiu discgolfi pargis saavutas Karl Aksin 4. koha ja Kristjan Leol 8. koha.

Koroona

● Harjumaa meistrivõistlustel Arukülas saavutas Ants Oopkaup meeste üksikmängus 7. koha.

Orienteerumine

● Eesti meistrivõistlustel pikarajal Kõpul võitis M35 vanuseklassis hõbemedali Taimar Vål-

jataga. Palju õnne! M40 vanuseklassis saavutas Erki Kriks 8. koha.

Murdmaajooks

● Eesti murdmaajooksu karikavõistlustel Tallinnas Nõmme Spordikeskuses võitis PU 18 vanuseklassis pronksmedali Rainer Kravets. Palju õnne! Patrick Nellis saavutas 9. koha.

Keegel

● KK Pinpin auhinnavõistlustel sportkeeglis Tallinnas Mustamäe keeglisaalis saavutas meestest Toomas Vendel 12. koha, Jens Vendel 19. koha ja Aivar Hannus 21. koha. | **Kaupo Kütt**

In Memoriam

**VELLO
LEHTJÕE**

16.12.1946–29.09.2017

In Memoriam

**NIKOLAY
OSECHKIN**

27.04.1942–06.10.2017

In Memoriam

GERDA KUUS

27.10.1993–20.10.2017

Rühmatreeningud Kiili lasteala spordisaalis, Lootuse tn. 4.

• Pilates E, N kell 19.00–20.00
Treener: Marit Lüüs, maritlyys@hotmai.com, 5330 0678
• Latin Solo K 19.00–20.00
• Zumba K 20.00–21.00
Mõlema treener: Kaisa Edenberg, kaisa@kalsatantsustuudio.eu, 5561 3915

◎ ERAKUULUTUSED

BennetPuit OÜ Keilas võtab tööle maaler-
viimistlajaid. Lisainfo tel 502 2268

Ehitusluba. Kasutusluba. Projekteerimine.
Ehitise audit. Hooneite seadustamine. Tel
522 0023, Mikk. Täname kliente keda oleme
saanud aidata!

Hooldatud korstnad ja küttekolded tagavad
Teie kodu tuleohutuse. Korstnapühkija tel
5333 0556. OÜ Korstnahooldus

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h.
Vt ka ennustusee

Katused, fassaadid, üldehitus- ja
viimistlustööd. Tel 5352 9476, ehitus@
miltongrupp.ee

Korralik talvekartul kartulisalvest! Kojuveedu
tasuta! 0,4 senti / kg ehk 25 kg maksab
10 € / võrk. Sordid: Laura, Gala, Esme
(aretatud Laura sordist), Elfe (keskmise
muredus), Vineta (mure kartul). Transport
tasuta. Müük üle Eesti! Alates 1000 kg hind
kokkuleppel. Kaardimakse võimalus
koduks! Tel 513 2310

Korstnapühkija. Tel 5692 6109

Korstnapühkija. Töötan õhtuti ja
nädalavahetustel. Tel 5689 0125, e-mail
kuldnoop@gmail.com

Korstnapühkija teenused. Tel 5553 8506.
info@korstnakunst.ee

Korstnapühkija teenused. Tellimine tel
5877 1665, info@puhaskolle.ee. www.
puhaskolle.ee

Maagia KV võtab müüki kinnisvara. Tel
5855 0720, maagiakv.ee

Mootorsõidukite esiklaaside vahetus.
Haagisekonksude paigutus. Autoklaaside
vahetus võimalik ka kliendi juures
Harjumaal. Tel 5560 2058, e-mail
semanoid@live.com

Müüa armas ja hoolega hoitud suvekodu
Laites, Kaasiku küla, Vega All, Kernu vald.
Suvekodu 59 m², kuiv korralik kelder,
pööning, krunt 859 m² piiratud aia ja
hooldatud heikuga, uus puurkaev, korralik
kuur, ahjuküte, soojamüür, kamin, saun.
Lisaküsimused tel 553 1485 või taivop01@
gmail.com

Müüa biopuhastid, septikud, imbtunnelid –
vaata www.biomahuti.ee. Küsi personaalselt
pakkumist! Tel +372 5811 7118 või
viljar@biomahuti.ee

Müüa kivid kamina ja ahjupuu
värkkois. 30 cm pikad 40 l kotid. Kask
2,70 €, lepp 2,40 €, tasuta vedu alates
40 kotist. Tel 5554 1628

Müüa kvaliteetne puitbrikett 960 kg alus
172 €, Premium pellet 990 kg alus 199 €.

Kojuveedu hinna sees. Tel 5891 5954

Müüa mürd küttepuid. Valle lepp 33 € /
rm, must lepp 36 € / rm, kask 39 € /
rm, metsakuiv okaspuu 35 € / rm.
Transport alates 5 ruumist. Tellimine tel
5349 2730, www.metsasoojus.ee

Müüa puitbrikett, premium pellet 6 ja 8
mm, 40 l kotides: lepp, kask ja küttekoldid,
kivisüsi, mult. Laost saab osta ka paki
kaupa! www.leilibrikett.ee, tel 5692 4924,
637 9411

Müüa saetud ja lõhutud küttepuid
pikkusega 30–60 cm (hind alates 33 € /
rm). Kojuveedu. Tel 522 7345. e-post
marek406@gmail.com

Müüa toored küttepuid – lepp 33 € / rm,
sanglepp 36 € / rm, haab 36 € / rm, kask
39 € / rm, saar 39 € / rm. Kogus alates
7 rm, transport hinna sees. Tel 5551 8498

Ohtlike puude aastaringne raie-, hooldus-
ja saetööd. Katusereenide puhastus. Tel
5551 2104, www.puuhooldaja.ee

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968,
5340 2068

Ostan auto, hind kuni 1000 €. Tel
5809 6086

Ostan kasutusea jäänud sõiduvõti või
kaubiku, võib olla remonti vajav, pakku-
da võib ka vene autot. Tel 512 7543,
bar500@hotmail.ee

OÜ Estest PR ostar metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.
ee

Pakume teenust: lehekoristus, peenarde
hooldus, kodukoristus, libedustööde, lume
lühkamise, talvpuude tuppa toomine ja
teised abistavad tegevused. Helist ja küsi
lisa tel 5667 9126

Pakume õunamahlale pressimise teenust Kose
vallas. Lisainfo tel 5621 9762 ja www.
nommetalu.ee

Telli Eesti lipud, viimplid, vardad ja
vardahoidjad e-post www.lipuvabrik.ee.
Kaup kätte 24 tunni / 1 tööpäeva!

Vajatakse mehi ja naisi huvitavate
ehitustööde teostamiseks. Tööd erinevad ja
vaimu arendavad. Palk sõltub enda ja
meeskonna panusest. Tel 5352 9476

Veokijahi ameti- ja ADR-kursused. www.
soiduoppe.ee, tel 507 8230

Väikeveod kuni 2,5 t. Kohaleveoga liiv, muld,
killustik, sõnnik, turvas, asfaltipuru, betoon.
Tel 509 2936

Üldehitus, remont. Tel 5629 3653

Reklaamipinna broneerimine
ja teadete edastamine
myk@hariuolu.ee
tel 646 2214.

Otsime oma meeskonda**KEEVITAJAT! KIIRE!**

Vajalikud MIG/MAG ja TIG keevitus
oskused ning kasuks tulevad nurk- ja
põhkõmbluse sertifikaadid.

Piirkond: Harjumaal,
Laagri. GSM 501 0044,
info@riabmetall.ee

**Kiili lasteae kuulutab välja konkursi
rühmaõpetaja ametikohale.**
Tööleasumise aeg 2. jaanuar 2018.
Kandideerimiseks palun saata soovivaldus,
CV ja haridust tõendavad dokumendid hiljemalt
27. novembriks 2017
e-posti aadressile maibi.rikker@kiilivald.ee.
Lisainformatsioon tel 510 4668, Maibi Rikker.

KALLUR.EE
50 12 123
★ LIIV
★ MULD
★ KILLUSTIK
TELLI
NETIST
KOORMAD 1-20 TONNI

MULLAMEES
MULD, SÕELUMINE, HALJASTUS
**HALJASTUSMULD,
LIIV, KRUS,
KILLUSTIK, MAAKIVID,
TRANSPORT**
5115800
WWW.MULLAMEES.EE

VEIKOPP OÜ
www.veikopp.ee
**Liiv, killustik, kruus,
muld, freesasfalt –
toome kohale ja kui vaja, paneme paika!**
Pakume:
• transporditeenust (14,5 t veokid 6x4 külje peale kalluta-
mise võimalusega ja kraanaga portekallur 6 t)
• treilerivedu (max 18 t)
• kaeve-, planeerimis- ja laadimisteenust (ratasekskavaator,
roomikekskavaator 17 või 3 t ja Bobcat, lisaseadmed roxon
ja postiaugupuur)
• tõsteteenust (teleskooplaadur 17 m)
• anname rendile minilaaduri Bobcat, pinnasetihendaja
250 kg, mururulli jm tööriistu
• niidame muru (kogujaga murutraktor)
Helist 5342 5009 – aitate jõu ja nõuga!

7. november on aeg muutusteks!

☉ Tule töö- ja karjäärimeessile, mis toimub Tallinnas Kultuuri-
katlas just 7. novembril kell
11.00–17.00.

Positiivset muutust Sinu elu
aitame tuua läbi uute kontak-
tide, põnevate esinejate, tarmu-
kate edulugude, väarikate töö-
andjate, tuleviku arenguvisioni-
de ning analüüsivade töötu-
bade. Messile on oodatud kõik
inimesed, kes otsivad hetkel
tööd või soovivad mingit muu-
tust oma karjääris. Vähenenud
töövõime, vajalik keeleoskus, Si-
nu noorus või vanus on Sinu eri-
pärast, aga nad ei saa olla põh-
jused, miks peaksid kõrvale jää-
ma.

Messil osaleb ligi 100 töö-
andjat nii Eestist kui välisriiki-
dest. Eesti ettevõtetest on esi-
natud IT-, tootmis-, laomajand-
us-, kaubandus-, teenindus-, ja
avaliku halduse ettevõtted. Pa-
kutakse nii spetsialisti ameti-
kohti kui lihttööd, nii täis- kui
osalist tööaega, samuti lühiajal-
ist tööhoiuvet ja hooajalisi töö-
kohti. EURES programmi raa-

mes on endiselt võimalik asuda
tööle mõnda välisriiki.

Ootame noori kes alles otsi-
vad oma kohta tööturul. Millesit
alustada? Kuidas alustada? Mess-
si raames on avatud nii karjää-
rinõustamine kui erinevad õpi-
toad. Messil on esindatud mit-
med õppeasutused, kellel on uu-
si ja huvitavaid õppe- ja täiend-
õppekursusi. Saad otse kontak-
ti luua tööandjatega, kes paku-
vad koollipraktika võimalust.
Noorte värbamist ja töökoha ot-
singuid aitavad nõustada meie
parimad spetsialistid.

Ootame eakamaid inimesi,
kes tunnevad, et nad suudavad
ja soovivad veel ühiskonda pa-
nustada tööhõive kaudu. Paljud
tööandjad pakuvad osalist töö-
aega, mis võiks just vanemaeas-
listele sobida. Kindlasti on eriti
väärtuslikud need eakamad, kes
on oma professionaalsena tööand-
jate huviorbiidis, seda eriti nen-
des elukutses, kus noori ei ole
piisavalt peale kasvanud.

Karjääriseminar "Meie in-
imesed – meie võimalused 3.0"

võtab fookusse uue aja ametid:
blogija, youtuber'i ja jagamis-
majanduse. Ennustame tulevi-
ku tööd või on tulevik ennusta-
matu? Tõdem, et oskuslik töö-
taja = edukas ettevõtte ning pa-
neeldiskussioonis on ainult nais-
sed, kes usuvad kindlalt, et et-
tevõtjaks ei sünnita vaid julge-
takse.

Teenuste seminaril tutvusta-
me lähemalt, mis imeloom on
OSKA ja kuidas ennast täienda-
da ja koolitada kui oskustest
jääb vajaka – ole siis töötav või
mittetöötav inimene. Räägime
teenuste programmi Tööta ja
Õpi, mis toetab oskuste oman-
damist. Selgitame, kuidas toib
mub töövõime hindamine ja kü-
simusi on võimalik esitada vald-
konna ekspertarstile. Teada
saab, kuidas alustada ettevõtlus-
sega töötukassa toel.

Messi töötöad on praktilised,
sisulised ja kasulikel teemadel.
Siin saad vastused küsimustele:

• Kuidas paremini toime tul-
la stressiga ja maandada pin-
geid?

• Kuidas end müüa, kui puu-
dub töökogemuse?

• Kas oled praegu valikute
ristteel, mida edasi teha?

• Kas on otstarbekam jääda
palgatõotajaks või hakata ette-
võtjaks?

Messikülastajate küsimuste-
le vastavad meie koostööpart-
nerid Maksu- ja Tolliametist,
Tööinspektsioonist ja Sotsiaal-
kindlustusametist. Kohal on eri-
vajadustega inimesi ühendavad
organisatsioonid. Messil on
nõustamisboksid erivajaduste-
ga inimestele, kus inimesi nõus-
tavad töötukassa juhtumikor-
raldajad. Jagatakse tasuta kar-
jäärinõu ja samas saab kohe ka
karjäärinõustamisele – viimane
on mõeldud nii töötavatele kui
tööd otsivatele inimestele.

Need, kes messil karjääri-
nõustamisele ei jõua, võivad
alati tulla tasuta nõustamisele
töötukassa Lilleküla büroosse –
lisainfot leiab lehelt www.mi-
nukarjaar.ee. Töömess on tasu-
ta. Infotelefon 15501, www.too-
mess.ee.

**AEG VARUDA
PALGI TALU
TALVEKARTULIT!**

Kartulisort: ARIELLE
(sobib nii salat- kui lauakartuliks)
Pakitud: 25 kg kotti
Hind: 25kg / 10 eur
Tallinna piires kojuvedu TASUTA!

Tel: 5851 9777

Lahtine küttepuu
Konteineris küttepuu
Värkkotis küttepuu
Korstenpühkija
Puitbrikett
Pellet

Puu24.ee
☎ 6 000 136
☎ 5 2000 93

**KODU SOOBSALT
SOOLAKSI!**

**JÄRGMINE KIILI LEHT ILMUB
30. NOVEMBRIL, KAASTÖID
OOTAME 22. NOVEMBRINI**

Info ja kaastööd aadressil:
marko@harjuelu.ee

Kuulutused ja reklaam:
myyk@harjuelu.ee

**Vanametalli
KOKKUOST**
ALATI HEAD HINNAD

☎ 609 9499
BETOONI 7A TALLINN
www.tolmets.ee

Harju Elu tellimine

erasisikutele
3 kuud 11 €
6 kuud 19 €
12 kuud 33 €
indeks 69841
firmadele
6 kuud 29 €
12 kuud 49 €
indeks 3012

Hind üksikmüügis on 0,99 eurot.
Hind sisaldab kaibemaksu.

More than machines

**ÜKS EUROOPA SUURIMAD EHITEHNIKA
RENDILAHENDUSI PAKKUVAD ETTEVÕTTEID
EI VAJA ROHKEM MASINAID, VAJAME SIND.**

Seoses uue tootmishoone valmimisega
Jüri tehnapargis pakume tööd:
TOOTMISTÖÖLISTELE

TÖÖÜLESANDED

- Puit-karkass elementide valmistamine
- Elementidest moodulite koostamine
- Moodulitele fassaadide ehitamine
- Uste ja akende paigaldamine
- Moodulite paigaldus ja remonditööd

NÕUDMISED:

- loogiliselt mõtlev
- eesti keele oskusega suhtlustasandil
- kohusetundlik, täpne, aus

KASUKS TULEB

- jooniste lugemise oskus
- varasem töökogemus
- sildkraana operaatori tunnistus

OMALT POOLT PAKUME

- väljaõpet
- tööd ühes vahetuses
- püsivat töösuhet arenevas rahvusvahelises ettevõttes
- sõbralikku meeskonda ja häid töötingimusi äsja valminud tootmishoones
- spordikompensatsiooni ja palju teisi omatöötaja soodustusi
- töötasu 1000 eurot neto, lisaks põhipalgale preemiat vastavalt töötulemustele

LISAINFORMATSIOON:
Kontaktisik: Argo Kesküla, tootmisjuht
Aadress:
Kütte tee 3, Lehmma, Rae vald, Harjumaa
Telefon: 53054655
www.ramirent.ee

CV ja soovivaldus palun saata aadressil cv@ramirent.ee

RAMIRENT

**KIILI VARAHALDUSE SA PAKUB
TÖÖD KÕOGI ABITÖÖLISELE!**

Tööülesanded:

- kõogi ja söögisaali puhastus ning korrashoid
- iseteenindusleti varustamine nõudega
- nõude pesemine

Nõudmised kandidaadile:

- positiivne ellusuhtumine
- kohusetundlikkus
- puhtus

Kasuks tuleb:

- kiire kohanemis- ja õppimisvõime
- varasem kogemus antud alal

Ettevõtte pakub:

- stabiilset töötasu
- kaasaegseid töövahendeid
- positiivset töökeskkonda
- puhkuse võimalust suvel
- väljaõpet kohapeal

Tööle asumise aeg: esimesel võimalusel
Nõutud keeled: eesti keel kõnes
Tööaeg: täistööaeg
Töö asukoht: Kiili Gümnaasium, Kooli tn 2, Kiili alev, Kiili vald, 75401 Harjumaa

Lisainfo Kirlis Heinman, tel 608 2512
e-post kirlis.heinman@kiilivarahaldus.ee
Aadress: Nabala tee 2A, Kiili alev, Kiili vald, 75401 Harjumaa

**KIILI VARAHALDUSE SA PAKUB
TÖÖD PUHVETIPIDAJALE!**

Tööülesanded:

- toidukaupade müük ja sularahaarveldused
- kaupade tellimine ja aruandlus
- osalemine kaupade ja varude inventuurides

Nõudmised kandidaadile:

- puhtus/korrektus
- teenindus- ja suhtlemisvalmidus
- vastutus- ja kohusetunne
- täpsus ja ausus

Kasuks tuleb:

- kiire kohanemis- ja õppimisvõime
- varasem kogemus sarnasel ametikohal

Ettevõtte pakub:

- stabiilset töötasu
- kaasaegseid töövahendeid
- positiivset töökeskkonda
- puhkuse võimalust suvel
- väljaõpet kohapeal

Tööle asumise aeg: kokkuleppel
Nõutud keeled: eesti keel kõnes ja kirjas
Tööaeg: Täistööaeg
Töö asukoht: Kiili Gümnaasium, Kooli tn 2, Kiili alev, Kiili vald, 75401 Harjumaa

NB! Tegemist on tähtajalise ametikohaga ajutiselt äraoleva töötaja asendamiseks!

TEHNO-ÜLEVAATUS

E - R 9.00 - 21.00
L 10.00 - 17.00
www.tehnoülevaatus.ee

Ehitajate tee 116, Tallinn
Tel: 609 9235

Helgi tee 4, Peetri küla, Rae vald
Tel: 605 0078

**Ära oota järjekorras,
broneeri aeg www.tehnoülevaatus.ee
ja SÄÄSTA 6 EUR!**